

รายงานผลนวัตกรรม

โครงการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕

จัดทำโดย

องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ
อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

รายงานผลการดำเนินโครงการ

เรื่อง รายงานผลนวัตกรรมโครงการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕

ผู้รับผิดชอบโครงการ งานการศึกษา สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

งบประมาณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ระยะเวลาดำเนินการ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

สถานที่ดำเนินงาน ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) สังกัด สพฐ. หมู่ที่ ๔ ตำบลแสนตอ
อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

๑. ประวัติความเป็นมา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันที่มุ่งสู่สังคมดิจิทัล ส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น การปล่อยให้เด็กอยู่กับหน้าจอเพียงลำพังเกินวันละหลายชั่วโมง อาจส่งผลให้เด็กจดจ่อกับเรื่องที่ผ่านมาเร็วเกินไป ไม่สนใจสิ่งรอบข้าง ส่งผลให้เกิดการใช้สมองในส่วนของความจำลดลง และหากสะสมนานอาจจะทำให้เกิดอาการ “สมาธิสั้น” จากการสำรวจ IQ เด็กไทย ปี ๒๕๕๙ พบเฉลี่ยอยู่ที่ ๙๘.๒ ยังต่ำกว่ามาตรฐานสากล ส่วน EQ พบขาดความมุ่งมั่น พยายาม ขาดทักษะการแก้ปัญหา การสื่อสาร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ จึงได้มีแนวคิดในการจัดสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาขึ้น

“เด็ก เป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างต่อจากผู้ใหญ่ ดังนั้น เด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีความศรัทธามั่นคงใน คุณความดี มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต และมีปัญญา ฉลาดแจ่มใสในเหตุผล” พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานในโอกาสปีเด็กสากล เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒ “สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา” ออกแบบโดยอาจารย์ติสสกร กุณธร สถาปนิกทางด้านการศึกษา เน้นการเล่นกับธรรมชาติคือการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัวเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนให้สมองเรียนรู้ในทางที่สร้างสรรค์ ซึ่งแรงบันดาลใจในการสร้างสนามเด็กนี้ ได้แนวคิดมาจากวิธีเลี้ยงพระโอรสธิดาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการเล่นในวัยเด็กของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ หลักการสร้างสนามเด็กเล่นนี้ใช้ “บวร” คือ บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน คือความร่วมมือขององค์กร และสถาบันหลักในท้องถิ่น ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้าง และบริหารจัดการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา รวมทั้งใช้แรงงานในการสร้างจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ซึ่งคนในท้องถิ่นจะได้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ร่วมกัน โดยใช้วัสดุเหลือใช้หรือที่มีในท้องถิ่น เพื่อให้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา เพื่อให้เด็กไทยมีคุณภาพนำมาซึ่งการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

๒. เส้นทางการพัฒนางาน

พ.ศ. ๒๕๖๑ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ ได้ลงนามความร่วมมือเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ภายใต้โครงการ “สานพลังชุมชนท้องถิ่นสู่การจัดการตนเองอย่างยั่งยืน” ร่วมกับเทศบาลตำบลพระแท่น

พ.ศ. ๒๕๖๒ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) และการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนาแบบเร่งด่วน (RECAP) โดยมีคณะผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ภาคประชาสังคม องค์กรเอกชน ภาคชุมชน/สังคมและเครือข่ายต่างๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการค้นหาทุนและศักยภาพในพื้นที่ระดับตำบลและในพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ

พ.ศ. ๒๕๖๓ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ ได้ดำเนินการพัฒนานวัตกรรมจัดการตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาโรคระบาดที่เกิดขึ้น ได้แก่การจัดทำ โครงการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ให้กับประชาชนทั่วไปในช่วงที่มีการระบาดของโรคเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

พ.ศ. ๒๕๖๔ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ ได้จัดทำโครงการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ณ โรงเรียนบ้านดอนเขว้า เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก มีสถานที่เด็กเล่นแบบธรรมชาติ และทำกิจกรรมต่างๆ มีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เป็นแบบอย่างการเล่นกับลูกให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองสามารถนำไปปรับใช้ที่บ้านได้

พ.ศ. ๒๕๖๕ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ ได้จัดทำโครงการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวิตติวิทยาคาร) เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก มีสถานที่เด็กเล่นแบบธรรมชาติ และทำกิจกรรมต่างๆ มีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เป็นแบบอย่างการเล่นกับลูกให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองสามารถนำไปปรับใช้ที่บ้านได้

๓. วิธีดำเนินการ/กิจกรรม

“สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา” ออกแบบโดยอาจารย์ติสสกร กุณธร สถาปนิกทางด้านการศึกษา เน้นการเล่นกับธรรมชาติคือการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัวเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนให้สมองเรียนรู้ในทางที่สร้างสรรค์ ซึ่งแรงบันดาลใจในการสร้างสนามเด็กเล่นนี้ได้แนวคิดมาจากวิถีเลี้ยงพระโอรสธิดาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และการเล่นในวัยเด็กของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ หลักการสร้างสนามเด็กเล่นนี้ใช้ “บวร” คือ บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน คือความร่วมมือขององค์กร และสถาบันหลักในท้องถิ่น ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้าง และบริหารจัดการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา รวมทั้งใช้แรงงานในการสร้างจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ซึ่งคนในท้องถิ่นจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาด้วยกัน โดยใช้วัสดุเหลือใช้หรือที่มีในท้องถิ่น เพื่อให้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสนามเด็กเล่นสร้างปัญญานี้

วัสดุอุปกรณ์

๑. เสामีเนื้อแข็งในการจัดทำฐานสร้างฐานค้ายกล Spider man
๒. วัสดุปูน หิน ทราย และเสาปูน
๓. เชือกใยยักซ์และวัสดุอุปกรณ์
๔. ยางรถยนต์ และยางรถจักรยานยนต์
๕. ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ

๔. งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติและงบประมาณที่เบิกจ่าย

งบประมาณโครงการสานพลังชุมชนท้องถิ่นสู่การจัดการตนเองอย่างยั่งยืน ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (-หนึ่งแสนบาทถ้วน-) และงบประมาณที่เบิกจ่ายตามโครงการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ค่าวัสดุไม้เนื้อแข็งในการจัดทำฐานสร้างฐานค้ายกล Spider man เป็นเงิน ๖๒,๐๐๐.- บาท
๒. ค่าวัสดุปูน หิน ทราาย และเสาปูน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐.- บาท
๓. ค่าเชือกใยยักซ์และวัสดุอุปกรณ์ เป็นเงิน ๑๗,๔๐๐.- บาท
๔. ค่าอาหารพร้อมเครื่องดื่ม เป็นเงิน ๙,๐๐๐.- บาท
๕. ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ เป็นเงิน ๑,๖๐๐.- บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐.- บาท (-หนึ่งแสนบาทถ้วน-)

คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

วิธีการใช้นวัตกรรม

๑. การค้นพบตนเอง ด้วยการเรียนรู้แบบฉันทะศึกษา
๒. การใช้การเล่นพัฒนากายและจิต “ฉันทะ” สู่การอยากเรียน อยากรู้สู่ความดี
๓. การฝึกพัฒนาการทางด้านร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เพื่อกล้ามเนื้อที่แข็งแรง
๔. การ “ห้อยโหน” ช่วยสมองทรงตัวดี ไม่หกล้ม ไม่หลงทาง ไม่เมารถ เพิ่มออกซิเจนไปเลี้ยงสมอง ทำให้เลือดไหลเวียนไปเลี้ยงสมองได้ดีขึ้น
๕. การเล่นเกมผาดโผน ทำให้เด็กสามารถกล้าตัดสินใจและลงมือทำ

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการฯ

๑. โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ)
๒. เด็ก/ผู้ปกครองและผู้ que เข้ามารับบริการโรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ)
๓. ผู้ปกครองหรือผู้ที่สนใจที่นำแบบอย่างของสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาไปปรับใช้และดำเนินการ

๖. ทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงาน และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม “ร่วมสร้าง ร่วมคิด ร่วมทำ”
๒. ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
๓. สนามเด็กเล่นเน้นการเล่นกับธรรมชาติ คือการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัวเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเพื่อน ให้การทำงานของสมองเรียนรู้ในทางที่สร้างสรรค์
๔. มีการบูรณาการความร่วมมือจากภาคเอกชนในการขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ ให้ความร่วมมือในด้านการสนับสนุนพนักงานและเจ้าหน้าที่ในการช่วยสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา
๖. เป็นโครงการพัฒนานวัตกรรมจัดการตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก

๗. บทสรุปที่สะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากวิธีการดำเนินงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชน ๖ ด้านได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านการจัดการสภาวะแวดล้อม ด้านการเมืองการปกครอง (การมีส่วนร่วม) และการจัดการตนเอง

๗.๑ ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

๑. เด็กมีสุขภาพทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ ๙๐
๒. เด็กมีสถานที่เล่นแบบธรรมชาติ เกิดการเรียนรู้ ได้ทำกิจกรรมต่างๆ คิดเป็นร้อยละ ๙๐
๓. เป็นแบบอย่างให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองสามารถนำไปปรับใช้ที่บ้านได้ คิดเป็นร้อยละ ๙๐

เชิงคุณภาพ

๑. เด็กทุกคนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และมีสุขภาพทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
๒. เด็กทุกคนได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการและการออกกำลังกายแบบธรรมชาติ เปิดโอกาสการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์
๓. เด็กทุกคนมีชีวิตที่เรียบง่าย เป็นธรรมชาติ ประหยัด อดทน อดออม รู้จักรอคอยและพยายาม

ผลลัพธ์

๑. มีสถานที่ให้เด็กๆ ได้เล่น เรียนรู้กับธรรมชาตินอกห้องเรียน
๒. เด็กสามารถเพิ่มระดับการเรียนรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ พ่อ แม่ และเด็กๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพสมองของเด็กได้แม้จะอยู่นอกห้องเรียน
๓. เด็กมีสุขภาพทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

๗.๒ ความภาคภูมิใจ

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ “ร่วมสร้าง ร่วมคิด ร่วมทำ” รวมทั้งใช้แรงงานในการสร้างจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ซึ่งคนในท้องถิ่นจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาด้วยกัน โดยใช้วัสดุเหลือใช้หรือที่มีในท้องถิ่น เพื่อให้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา และร่วมกันดูแลรักษาสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาต่อไป

๗.๓ ปัญหา/อุปสรรค

เนื่องด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๑๙ ทำให้มีคนในชุมชนมาร่วมสร้างสนามเด็กเล่นได้น้อยคน และความร่วมมือจากชุมชนบางรายไม่ต่อเนื่อง ด้วยต้องทำงานประจำ และบางรายติดภารกิจ ทำให้ไม่สามารถร่วมกิจกรรมได้ตลอด มีอากาศแปรปรวน เจอฝนตกในบางวัน

๗.๔ บทเรียนที่เกิดขึ้น

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการดำเนินโครงการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้นั้น ต้องเริ่มต้นจากปัญหาของชุมชนและต้องตระหนักถึงความสำคัญและความต้องการในการแก้ไขปัญหาเป็นสำคัญ โดยต้องอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะพลังจากทุกภาคส่วนเป็นสิ่งสำคัญ เป็นพลังในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อช่วยให้กิจกรรมและงานสำเร็จลุล่วง ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังภาคผนวก

งานการศึกษา สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาคผนวก

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

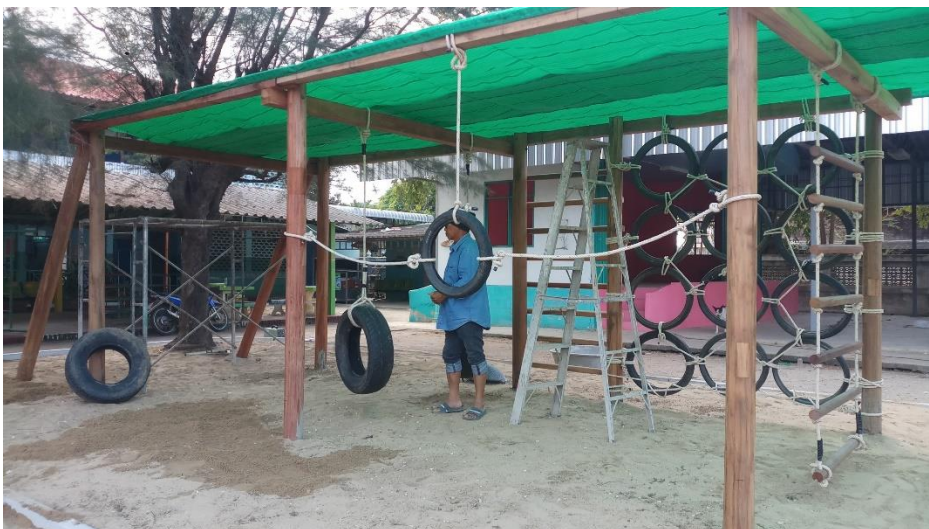
ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

ภาพประกอบการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนวัดแสนตอ (วรวัตตวิทยาการ) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ

